

АНАЛІТИК
АУДИТОРСЬКА ФІРМА

ЕКОНОМІКА ФІНАНСИ ПРАВО

ЩОМІСЯЧНИЙ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

№ 5/4'2019

(видається з 1994 року)

ISSN 2409-1944

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата з економічних і юридичних наук

Наказ Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2015 р. № 1328 (економічні науки). Наказ Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2016 р. № 820 (юридичні науки). Реєстраційне свідоцтво серії КВ № 21620-11520ПР від 12 жовтня 2015 р.

Рішення Аудиторської палати України від 21.12.2017 № 353/10 (фахове видання з обліку та аудиту).

Журналу присвоєно міжнародний ідентифікаційний номер ISSN 2409-1944.

Засновники:

Аудиторська фірма "Аналітик" спільно з Таврійським національним університетом ім. В.І. Вернадського та Національною академією внутрішніх справ України

Статті обов'язково проходять

відбір, внутрішнє і зовнішнє рецензування

Рекомендовано до друку та до поширення через мережу Інтернет Вченою радою Національної академії внутрішніх справ України (Протокол № 10 від 14 травня

2019 р.) та Вченою Радою Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського (Протокол № 12 від 16 травня 2019 р.). Повний або частковий передрук матеріалів журналу допускається лише за згодою редакції.

Відповідальність за добір і викладення фактів несуть автори. За зміст та достовірність реклами несе відповідальність рекламодавець.

Підписано до друку 31.05.2019

Формат 60/84/8

Наклад – 250 прим.

Адреса редакції: 01001, м. Київ, вул. Хрещатик, 44

Телефони: (050) 735-43-41, (096) 221-88-61

Факс: (044) 278-05-88

E-mail: efp.redaktor@gmail.com

Сайт: www.efp.in.ua

Суб'єкт видавничої справи

© "Аналітик", 2019
© "Економіка. Фінанси. Право",
2019

Типографія: ТОВ "Міжнародний бізнес центр"

АНАЛІТИК
АУДИТОРСЬКА ФІРМА

ECONOMICS FINANCES LAW

MONTHLY INFORMATIONAL AND ANALYTICAL JOURNAL

№ 5/4'2019

(issued from 1994)

ISSN 2409-1944

Journal is included in the list of scientific professional editions of Ukraine, which can be published results of dissertations for the degree of doctor and candidate (PhD).

Order of Ministry of Education and Science of Ukraine of 21 December 2015 № 1328 (economic sciences). Order of Ministry of Education and Science of Ukraine on July 11, 2016 № 820 (legal sciences). Order of Audit Chamber of Ukraine on 21 December 2017 № 353/10 (accounting and audit).

Certificate of registration of a series of KV № 21620-11520PR dated October 12 2015.

The journal has been assigned an International Identification Number ISSN 2409-1944.

Founders:

Audit firm "Analytik" jointly with Tavrian National University after V.I. Vernadskyi and the National Academy of Internal Affairs of Ukraine

Articles must pass

selection, internal and external review

Recommended for publication and dissemination through the Internet by the Academic Council of the National Academy of Internal Affairs of Ukraine (Protocol № 10 dated May 14, 2019) and the Academic Council of the Tavrian National University after V.I. Vernadskyi (Protocol № 12 dated May 16, 2019). Full or partial reprint of the

materials of the journal is allowed only with the consent of the editorial office.

The authors are responsible for the selection and presentation of the facts. The content and authenticity of the advertisement is the responsibility of the advertiser.

Signed for print 31.05.2019

Format 60/84/8

Publication – 250 copies

Address of the editorial office: 01001, Kyiv,

Khreshchatyk str., 44

Phones: (050) 735-43-41, (096) 221-88-61

Fax: (044) 278-05-88

E-mail: efp.redaktor@gmail.com

Web: www.efp.in.ua

*The subject of
publishing*

© "Analytik", 2019
© "Economics. Finances. Law",
2019

Typography: LLC "International Business
Center"

Керівник редакційної колегії з економічних наук:

Бутинець Тетяна Анатоліївна, д.е.н., професор, головний науковий співробітник Наукової лабораторії з проблем кримінальної поліції навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ, м. Київ

Члени редакційної колегії з економічних наук:

Бондар Валерій Петрович, д.е.н., керуючий партнер аудиторської фірми "HLB UKRAINE", член Ради Аудиторської палати України, член ФІБАУ

Величко Олена Георгіївна, радник першого віце-прем'єра міністра України – Міністра економічного розвитку і торгівлі України

Вініченко Ігор Іванович, д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної теорії та економіки сільського господарства Дніпровського державного аграрно-економічного університету

Герасимович Анатолій Михайлович, д.е.н., професор, Ніжинський агротехнічний інститут Національного університету біоресурсів і природокористування

Даций Олександр Іванович, д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної Академії управління персоналом (МАУП), Заслужений працівник освіти України

Іванюта Василь Фалімонович, д.е.н., доцент, професор кафедри менеджменту Полтавського університету економіки і торгівлі

Клименюк Микола Миколайович, д.е.н., професор, завідувач кафедрою менеджменту та міжнародних економічних відносин Навчально-науковий інститут управління, економіки та природокористування Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського

Левченко Валентина Петрівна, д.е.н., член Ради нагляду за аудиторською діяльністю Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, директор ВПГО «Спілка аудиторів України»

Манцевич Юрій Миколайович, д.е.н., доцент, вчений секретар Державного підприємства «Науково-дослідний і проектний інститут містобудування»

Невелєв Олександр Михайлович, д.е.н., доцент

Потишняк Олена Миколаївна, д.е.н., доцент, професор кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту Харківського національного технічного університету сільськогосподарства імені Петра Василенка

Прушківський Володимир Геннадійович, д.е.н., професор, перший проректор Запорізького національного технічного університету

Редько Олександр Юрійович, д.е.н., перший проректор з науково-педагогічної роботи, професор, академік НАСОНА

Сук Петро Леонідович, д.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування, Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Ткаченко Сергій Анатолійович, д.е.н., доцент, в.о. ректора Вищого навчального закладу "Міжнародний технологічний університет «Миколаївська політехніка»

Царенко Оксана Вячеславівна, д.е.н., професор, завідувач кафедрою обліку та аудиту, Навчально-науковий інститут управління, економіки та природокористування Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського

Керівник редакційної колегії з правових наук:

Константинов Сергій Федорович, д.ю.н., професор, завідувач кафедри адміністративної діяльності НАВС

Члени редакційної колегії з правових наук:

Бичкова Світлана Сергіївна, д.ю.н., професор, завідувач кафедри цивільного права і процесу Національної академії внутрішніх справ, полковник поліції

Васильчук Віктор Іванович, д.ю.н., професор, професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, заслужений юрист України, полковник поліції

Глушков Валерій Олександрович, д.ю.н., професор, Київський кооперативний інститут бізнесу і права, економіко-правовий коледж, кафедра права

Дзюжа Олександр Миколайович, д.ю.н., професор, головний науковий співробітник відділу організації науково-дослідної роботи Національної академії внутрішніх справ, заслужений юрист України

Клименко Олена Вікторівна, д.н.держ.упр., к.ю.н., доцент, завідувач кафедрою конституційного і міжнародного права Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського

Копан Олексій Володимирович, д.ю.н., професор, провідний науковий співробітник наукової лабораторії з проблем досудового розслідування навчально-наукового інституту № 1

Луць Володимир Васильович, д.ю.н., професор, член відділу цивільно-правових наук Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України, заслужений діяч науки і техніки України

Озерський Ігор Володимирович, д.ю.н., доцент, професор кафедри цивільного та кримінального права і процесу Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Фрицький Юрій Олександрович, д.ю.н., професор, завідувач кафедри конституційного, адміністративного права та соціально-гуманітарних дисциплін, Інститут права та суспільних відносин Університету "Україна". Заслужений юрист України.

Шеф-редактор:

Головач Володимир Володимирович, к.ю.н., голова правління Аудиторської фірми "Аналітик", Заслужений юрист України

Технічний редактор: Куцяк Олександр Анатолійович

Випусковий редактор: Туманян Анна Оганесівна

Head of the Editorial Board of Economic Sciences:

Butynets Tetiana Anatoliivna, Dr. Economics, Professor, Chief Scientist of the Scientific Laboratory for Criminal Police of the Educational and Scientific Institute № 1 of the National Academy of Internal Affairs, Kyiv

Members of the editorial board of Economic Sciences:

Bondar Valerii Petrovych, Dr. Economics, managing partner of the audit firm "HLB UKRAINE", member of the Board of the Audit Chamber of Ukraine, member of the Ukrainian Federation of Professional Accountants and Auditors

Velychko Olena Heorhiivna, Advisor to the First Vice Prime Minister of Ukraine - Minister of Economic Development and Trade of Ukraine

Vinichenko Ihor Ivanovych, Dr. Economics, Professor, Head of the Economic Theory and Economics of Rural Economy Department of the Dnipro State Agrarian and Economic University

Datsii Oksandr Ivanovych, Dr. Economics, Professor, Head of the of Finance, Banking and Insurance Department of the Interregional Academy of Personnel Management (IAPM), Honored Worker of Education of Ukraine

Herasymovych Anatolii Mykhailovych, Dr. Economics, Professor, Nizhyn Agrotechnical Institute of National University of Biosources and Nature Management

Ivaniuta Vasyli Falymonovych, Dr. Economics, Associate Professor, Professor of the Economic Department, Poltava University of Economics and Trade

Klymenyuk Mykola Mykolaiovych, Dr. Economics, Professor, Head of the Management and International Economic Relations Department of Educational and Scientific Institute of Management, Economics and Nature Management of the Taurian National University after V.I. Vernadskyi

Levchenko Valentyna Petrivna, Dr. Economics, member of the Supervisory Board for audit activity of the Authority public oversight for audit activity, Director of the All-Ukrainian Professional Non-Governmental Organization "Union of Auditors of Ukraine"

Mantsevych Yurii Mykolaiovych, Dr. Economics, Associate Professor, Scientific Secretary of the State Enterprise "Research and Design Institute of Urban Development"

Neveliev Oksandr Mykhailovych, Dr. Economics, Associate Professor

Potyshniak Olena Mykolaivna, Dr. Economics, Associate Professor, Professor of the Production, Business and Management Department of the Kharkiv National Technical University of Agriculture after Petro Vasylenko

Prushkivskiyi Volodymyr Hennadiiovych, Dr. Economics, Professor, First Vice-Rector of the Zaporizhia National Technical University

Redko Oksandr Yuriiovych, Dr. Economics, First Vice-Rector for the scientific and pedagogical work, Professor, Academician of National Academy of Statistics, Accounting and Audit

Suk Petro Leonidovych, Dr. Economics, Associate Professor, Professor of the Accounting and Taxation Department of Separated Division of the National University of Biosources and Natural Resources of Ukraine "Nizhyn Agrotechnical Institute"

Tkachenko Serhii Anatoliiovych, Dr. Economics, Associate Professor, acting Rector of the Higher Educational Institution "International Technology University "Mykolaiv Polytechnic"

Tsarenko Oksana Viacheslavivna, Dr. Economics, Professor, Head of the Accounting and Audit Department of Educational and Scientific Institute of Management, Economics and Nature Management of the Taurian National University after V.I. Vernadskyi

Head of the Editorial Board of Law Sciences:

Konstantinov Serhii Fedorovych, Dr. Law, Professor, Head of the Administrative Activity Department of the National Academy of Internal Affairs

Members of the editorial board of Law Sciences:

Bychkova Svitlana Serhiivna, Dr. Law, Professor, Head of the Civil Law and Process Department of the National Academy of Internal Affairs, Colonel of the Police

Vasylynychuk Viktor Ivanovych, Dr. Law, Professor, Professor of the Operational and Investigating Department of the National Academy of Internal Affairs, Honored Lawyer of Ukraine, Colonel of the Police

Hlushkov Valerii Oleksandrovych, Dr. Law, Professor, Kyiv Cooperative Institute of Business and Law, Economics and Law College, Law Department

Dzuzha Oksandr Mykolaiovych, Dr. Law, Professor, Chief Scientist of the Research and Development work organization Department of the National Academy of Internal Affairs, Honored Lawyer of Ukraine

Klymenko Olena Viktorivna, Dr. Public Administration, PhD Law, Associate Professor, Head of the Constitutional and International Law Department of the Taurian National University after V.I. Vernadskyi

Kopan Olexsii Volodymyrovych, Dr. Law, Professor, Lead Researcher of the Pre-trial Investigation Problems Scientific Laboratory of the Educational-Scientific Institute № 1

Luts Volodymyr Vasylovych, Dr. Law, Professor, member of the Civil Law Sciences Department of the Private Law and Entrepreneurship Research Institute after Academician F.H. Burchak of National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine

Ozerskyi Ihor Volodymyrovych, Dr. Law, Associate Professor, Professor of the Civil and Criminal Law and Process Department of Black Sea National University after Petro Mohyla

Frytskyi Yurii Olehovych, Dr. Law, Professor, Head of the Constitutional, Administrative Law and Social and Humanitarian disciplines Department, Law and Public Relations Institute of the "Ukraine" University, Honored Lawyer of Ukraine

Chief Editor

Holovach Volodymyr Volodymyrovych, PhD Law, Head of the Board of the Audit Firm "Analitik", Honored Lawyer of Ukraine

Technical editor: Kutsiak Oksandr Anatoliiovych

Issue Editor: Tumanian Anna Ohanesivna

ЗМІСТ

<i>М.М. ДАНИЛЮК.</i> Фінансова безпека домогосподарств в умовах фінансової нестабільності	6
<i>О.О. ГУЦАЛЕНКО, М.М. ПАВЛЮК.</i> Євроінтеграційні процеси та їх вплив на конкурентоспроможність продукції тваринництва	9
<i>О.Б. КОЛОМІНА, В.С. ШВАГІРЕВА, Н.А. СКРИПНИК.</i> Хаб-лабораторії ВНЗ в якості організаційної платформи інноваційного розвитку інтелектуального капіталу виробничих підприємств	13
<i>О.М. КРАВЧЕНКО, А.Р. АРКУШЕНКО, Т.В. БУКОРОС.</i> Моніторинг та оцінювання ризиків зовнішньоекономічної діяльності підприємства	16
<i>І.О. МИКОЛЕНКО, С.Л. ТРУХАЧОВА.</i> Теоретичні аспекти податкової системи та податкового планування	19
<i>К.С. МИРОНЕНКО, Т.В. БУКОРОС, А.Р. АРКУШЕНКО.</i> Визначення необхідності стратегічного планування сучасного підприємства за його етапами	23
<i>І.О. ПАВЛЮК.</i> Резерви підвищення прибутку підприємства	28

CONTENTS

M.M. DANYLIUK. Financial security of households in conditions of financial instability	6
O.O. HUTSALENKO, M.M. PAVLIUK. Euro-integration processes and their effect on the competitiveness of animal production	9
O.B. KOLOMINA, V.S. SHVAHIREVA, N.A. SKRYPNYK. Hub labs of higher educational institutions as an organizational platform for the innovative development of intellectual capital of industrial enterprises	13
O.M. KRAVCHENKO, A.R. ARKUSHENKO, T.V. BUKOROS. Monitoring and evaluation of risks of foreign economic activity of the enterprise	16
I.O. MYKOLENKO, S.L. TRUKHACHOVA. Theoretical aspects of tax system and tax planning	19
K.S. MYRONENKO, T.V. BUKOROS, A.R. ARKUSHENKO. Identification of the need for strategic planning of a modern enterprise at its stages	23
I.O. PAVLIUK. Reserves for improvement of enterprise profit	28

добробуту нації. Іншими словами, створення системи фінансової безпеки домогосподарств передбачає наявність дієвої соціально-економічної політики держави.

Політика держави, націлена на забезпечення фінансової безпеки громадян, охоплює кілька напрямів, серед яких варто виділити: інституційну, інвестиційну, цінову, фінансово-кредитну, зовнішньоекономічну, соціальну, а також політику в галузі зайнятості. Розглядаючи основні складові державної політики забезпечення фінансової безпеки громадян необхідно окремо звернути увагу на вектори інституційної політики, що включає в себе систему державних заходів стосовно формування нових чи трансформацію вже існуючих інститутів.

Особливе місце займає діяльність у межах проведення інвестиційної політики як компоненти економічної політики держави. Серед основних завдань у рамках здійснення інвестиційної політики варто виокремити сукупність заходів, що визначають обсяг, структуру і напрямки капітальних вкладень в економіку та різні її сфери і галузі, зростання основних фондів та їх вдосконалення на основі новітніх наукових і технологічних досягнень.

ВИСНОВКИ

Сучасні економічні реалії ставлять перед національними економіками численні виклики та загрози, одним з найсуттєвіших з яких є забезпечення функціонування фінансової системи країни. Фінансова безпека домогосподарств, являючись базисом національної безпеки, потребує постійного моніторингу її стану, тому державна стратегія стосовно її забезпечення набуває особливого значення у період фінансової нестабільності та проведення економічних реформ, оскільки у цей час відбуваються серйозні перетворення у господарському житті держави. А поліпшення рівня фінансової безпеки домогосподарств можливі за умов

створення і реалізації відповідних фінансово-економічних, нормативно-правових і методологічних засад державної політики.

Список використаних джерел

1. Єлісієєва О.К. Статистичне моделювання фінансової безпеки України. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. 2018. № 1-2. С. 10-18.

2. Полторак А.С., Зайко А.О. Методологічні засади систематизації фінансової безпеки держави. Агросвіт. 2018. № 21. С. 65-71.

3. Крамаренко К.М., Бойчук М.П. Теоретичні аспекти національної економічної безпеки. Економіка і суспільство. 2017. № 8. С. 165-168.

4. Зварич М. С. Теоретичні підходи до визначення сутності фінансової безпеки домогосподарств. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2015. Випуск 15. Частина 1. С. 130-133.

5. Тарасюк М. В. Роль та особливості функціонування фінансів домогосподарств у ринковій економіці. Інноваційна економіка. 2013. № 9. С. 11-16.

Referenses

1. Yeliseieva O.K. Statistical modeling of financial security of Ukraine. Scientific Journal of the National Academy of Statistics, Accounting and Audit. 2018. №. 1-2. pp. 10-18. (in Ukrainian).

2. Poltorak A.S., Zaiko A.O. Methodological principles of systematization of financial security of the state. Ahrosvit. 2018. № 21. pp. 65-71. (in Ukrainian).

3. Kramarenko K.M., Boichuk M. P. Theoretical Aspects of National Economic Security. Economics and Society. 2017. № 8. pp. 165-168. (in Ukrainian).

4. Zvarych M.S. Theoretical approaches to the definition of the essence of financial safety of households. Scientific Herald of Kherson State University. 2015. Issue 15. Part 1. pp. 130-133. (in Ukrainian).

5. Tarasiuk M.V. The role and peculiarities of the functioning of household finances in a market economy. Innovative economy. 2013. № 9. pp. 11-16. (in Ukrainian).

ГУЦАЛЕНКО

Оксана Олександрівна

УДК 637:339.5:331.16

ПАВЛЮК

Микола Миколайович
nik.pavlyuk@ukr.net

к.е.н., доцент, завідувач
кафедри, Вінницький
національний аграрний
університет

**ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ЇХ
ВПЛИВ НА
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ
ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА**

**EURO-INTEGRATION PROCESSES AND
THEIR EFFECT ON THE
COMPETITIVENESS OF ANIMAL
PRODUCTION**

аспірант, Вінницький
національний аграрний
університет

HUTSALENKO Oksana Oleksandrivna – PhD in Economics, Associate Professor, Head of department, Vinnytsia National Agrarian University

PAVLIUK Mykola Mykolaiovych – postgraduate student, Vinnytsia National Agrarian University

У статті викладено результати дослідження з питань конкурентоспроможності продукції тваринницької галузі в умовах євроінтеграційних процесів. Проведено аналіз конкурентоспроможності продукції вітчизняного тваринництва, визначено актуальні питання експорту м'яса. Обґрунтовано шляхи забезпечення підвищення конкурентоспроможності продукції тваринницької галузі та підвищення її ролі у забезпеченні продовольчої безпеки країни в умовах євроінтеграції. Вивчено світовий досвід з питань формування конкурентоспроможної продукції тваринництва, підтримки її на державному рівні та належного фінансування.

* * *

В статье изложены результаты исследования по вопросам конкурентоспособности животноводческой отрасли в условиях интеграционных процессов. Проведен анализ конкурентоспособности продукции отечественного животноводства, определены актуальные вопросы экспорта мяса. Обоснованы пути обеспечения повышения конкурентоспособности продукции животноводческой отрасли и повышения ее роли в обеспечении продовольственной безопасности страны в условиях евроинтеграции. Изучен мировой опыт по вопросам формирования конкурентоспособной продукции животноводства, поддержки ее на государственном уровне и надлежащего финансирования.

* * *

The article presents the results of research on the competitiveness of livestock products in the context of European integration processes. The analysis of the competitiveness of domestic livestock production was made, the actual issues of meat exports were determined. The ways of raising the competitiveness of products of the livestock sector and increasing its role in ensuring food security of the country in the conditions of European integration are substantiated. The world experience on the development of competitive livestock production, its support at the state level and proper financing has been studied. It is proposed to intensify the introduction of safety and product quality control systems at enterprises. It is advisable to transform the policy of state support of livestock enterprises and create conditions for strengthening the competitive advantages of domestic products in order to ensure the proper level of food security of the country. Further European integration of domestic livestock requires significant modernization of the enterprises of the industry, which, in turn, requires state support, namely, the improvement of the mechanism of state support for commodity producers, the provision of food insecurity through the instruments of foreign economic regulation available within the framework of the WTO and the future agreement on a free trade area with the EU. Countries in this segment of the food market, protecting it from poor quality imported products through its quota. Taking into account the possible prospects of entering European markets, it is expedient to transform the policy of state support of livestock enterprises and create conditions for strengthening the competitive advantages of domestic products in order to ensure an adequate level of food security of the country.

Ключові слова: конкурентоспроможність, євроінтеграційні процеси, Європейський Союз, тваринництво, продукція АПК, міжнародні стандарти

Ключевые слова: конкурентоспособность, евроинтеграционные процессы, Европейский Союз, животноводство, продукция АПК, международные стандарты

Keywords: competitiveness, eurointegration processes, European Union, animal husbandry, agricultural products, international standards

ВСТУП

Для того щоб забезпечити стабільний розвиток сільськогосподарських підприємств у ринкових відносинах необхідно приділити увагу виробництву конкурентоспроможної продукції. Актуальність даної проб-

леми полягає у низькому рівні економічної ефективності тваринницького комплексу України, що в свою чергу сприяє зниженню платоспроможного попиту споживачів та зменшенню на внутрішньому ринку конкурентних позицій вітчизняної продукції тваринни-

цтва. Усе це підвищує актуальність обґрунтування шляхів забезпечення підвищення конкурентоспроможності продукції тваринницької галузі.

Україна бере курс на євроінтеграцію, тому євроінтеграційні процеси – це невід’ємна частина розвитку аграрного сектора економіки України. Тому необхідно розробити таку аграрну політику, яка б включала в себе соціально-економічну, екологічну, демографічну та інші складові, й базувалася на вивченні досвіду у зарубіжних країнах.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є дослідження сутності та особливостей конкурентоспроможності продукції тваринницької галузі.

У ході дослідження були використані наступні методи: табличний, статистичний, метод наукової абстракції.

РЕЗУЛЬТАТИ

Конкурентоспроможність продукції є основою для забезпечення конкурентоспроможності підприємства, галузі та країни в цілому.

Підписання Угоди про асоціацію між Україною та країнами ЄС, а також створення в рамках цієї Угоди Зони вільної торгівлі з Європейським Союзом є важливими чинниками розвитку тваринницької галузі, оскільки для України відкриваються перспективи поступового освоєння ринку країн ЄС вітчизняними компаніями, підвищення рівня якості, безпечності, екологічних характеристик української продукції АПК, покращення стану продовольчої безпеки держави. Тому для України постає завдання вироблення механізмів державної політики стосовно підвищення ефективності використання наявного потенціалу аграрного сектору економіки, його адаптації до нових умов, у тому числі з урахуванням можливих ризиків, які виникатимуть внаслідок лібералізації зовнішньоторговельних відносин з європейськими країнами [7].

В Угоді передбачено, що зону вільної торгівлі сторони поступово створюють протягом перехідного періоду, що не перевищує 10 років, починаючи з дати набрання чинності Угоди.

Угода про асоціацію дозволяє освоювати ринок країн ЄС вітчизняним компаніям, що займаються виробництвом, переробкою та реалізацією тваринницької продукції. Так, Україна може щорічно постачати на ринок країн ЄС: 12 тис. тонн яловичини, 20 тис. тонн свинини, 16 тис. тонн (із збільшенням протягом 5 років до 20 тонн) м’яса птиці, 1,5 тис. тонн (із збільшенням протягом 5 років до 3 тис. тонн) яєць, 8 тис. тонн (із збільшенням протягом 5 років до 10 тис. тонн) молока, вершків, згущеного молока та йогуртів, 1,5 тис. тонн (із збільшенням протягом 5 років до 5 тис. тонн) сухого молока, 1,5 тис. тонн (із збільшенням протягом 5 років до 3 тис. тонн) вершкового масла, 250 тис. тонн перероблених масляних продуктів, 5 тис. тонн (із збільшенням протягом 5 років до 6 тис. тонн) меду. Водночас, на сири квот не встановлено, що дозволяє завозити необмежену кількість даного виду продукції з України до ЄС. Разом з тим, обсяги експорту переважної більшості тваринницької продукції з України до ЄС мізерні, у 2013 р. вони становили (у кг): велика рогата худоба (ВРХ) – 0, свиней – 0, овець, кіз – 0, курей живих – 0; м’яса ВРХ (свіжого) – 366,9, м’яса ВРХ (мороженого) – 1187,14, свинини – 3170,7, баранини або козлятини – 128,7, м’яса та їстівних субпродуктів свійської птиці – 447563,3, риби свіжої – 162,6, молока та вершків, незгущених та без додавання цукру чи інших підсолоджувальних речовин – 10949,2, молока та вершків, згущених та з додаванням цукру чи інших підсолоджувальних речовин – 25483,4, масла – 320,8, сирів всіх видів і кисломолочних сирів – 1279,3. Слід відмітити, що експорт тваринницької продукції України до ЄС можна буде збільшити за рахунок використання тарифних квот тільки за умови, якщо вітчизняні експортери зможуть задовольнити вимоги ЄС стосовно безпечності та стандартів якості продукції і відповідним чином сертифікувати продукцію [7].

Використання Україною квот на продукцію галузі тваринництва в рамках Зони вільної торгівлі з ЄС за 2016 р. станом на 1 квітня за даними Міністерства аграрної політики та продовольства України представлено у табл.1.

Таблиця 1

Використання Україною квот на продукцію галузі тваринництва в рамках Зони вільної торгівлі з ЄС за 2016 рік станом на 1 квітня за даними Міністерства аграрної політики та продовольства України

Номер квоти	Опис	Розмір квоти, т	Використано, т	Використано, %	Залишок квоти
09.6700	Баранина (з поступовим збільшенням протягом 5 років до 250 т)	1 500	0	0,0%	1 500
09.4270	Яловичина	12 000	0	0,0%	12 000
09.4271	Свинина	40 000	0	0,0%	40 000
09.4272					
09.4273	Курятина (4 основні кварталні квоти по 4000т та 4 додаткові по 5000т)	16 000	7910	49,4%	8 090
09.4274		20 000	3544	17,7%	16 456
09.4275	Яйця (з поступовим збільшенням протягом 5 років до 3000 т)	1 500	0	0,0%	1 500
09.4276					
09.4600	Молоко, вершки, згущене молоко та йогурти (з поступовим збільшенням протягом 5 років до 10 000 т)	8 000	0	0,0%	8 000

У найближчій перспективі заповнити встановлені квоти для тваринницької продукції буде проблематично, оскільки переважна більшість тварин утримується господарствами населення (станом на 1.07.2014 р.

населенням утримувалось 71,6 % загальної чисельності ВРХ, у т.ч. корів – 77,7 %; свиней – 53,1 %, овець і кіз – 87,0 %), які не мають можливостей застосувати сучасні технології виробництва продукції,

що зумовлює низьку її якість та невідповідність європейським санітарним нормам та стандартам. Для переважної більшості вітчизняних малих і середніх сільськогосподарських підприємств також існують проблеми забезпечення відповідності власної продукції європейським стандартам, оскільки процеси гармонізації та адаптації законодавства у сфері технічного регулювання та санітарних і фітосанітарних заходів потребують не тільки тривалого часу, але й значних матеріальних ресурсів. Наприклад, сукупні витрати на адаптацію до стандартів ЄС тільки м'ясної промисловості Польщі становили близько 2 млрд. євро.

Процес впровадження європейських та міжнародних стандартів безпеки та якості продуктів харчування (НАССР, ISO, EN, Кодексу Аліментаріус) у сфері агропромислового виробництва в Україні відбувається вкрай повільно. Водночас, відповідно до глави 17 Угоди про асоціацію України з ЄС співробітництво між сторонами охоплюватиме, серед іншого, заохочення політики якості тваринницької продукції у сферах стандартів продукції, вимог стосовно виробництва та схем якості [7]. З цією метою в українське законодавство необхідно імплементувати вимоги директив та регламентів ЄС стосовно харчової промисловості.

Довідково: за даними Міністерства аграрної політики та продовольства України, з 297 стандартів системи Кодексу Аліментаріус гармонізовано та знаходяться на стадії затвердження 30 стандартів. Крім того, до міжнародних та європейських норм гармонізовано:

- у класі 65 «Сільське господарство» – 261 стандарт ISO (52 % від 499 стандартів, що складають загальну кількість діючих стандартів ISO в цьому класі);

- у класі 67 «Технологія виробництва харчових продуктів» – 381 стандарт ISO (59 % від 645 стандартів, що складають загальну кількість діючих стандартів ISO в цьому класі);

- у класі 65 «Сільське господарство» – 58 стандартів EN (64 % від 90 стандартів, що складають загальну кількість діючих стандартів EN в цьому класі);

- у класі 67 «Технологія виробництва харчових продуктів» – 63 стандарти EN (40 % від 157 стандартів, що складають загальну кількість діючих стандартів EN в цьому класі).

За оцінками експертів проєвропейської орієнтації, від впровадження Угоди про зону вільної торгівлі між ЄС та Україною остання може отримати чималі вигоди у сфері сільського господарства, зокрема, внаслідок:

- розширення доступу на ринки третіх країн через гармонізацію стандартів з ЄС;

- покращення інвестиційного клімату внаслідок пристосування національного законодавства до норм і правил ЄС;

- поступове збільшення квот на експорт з України до ЄС окремих видів сільськогосподарської продукції.

Ймовірні випробування, яких зазнає Україна після вступу до ЄС:

- посилення конкуренції на внутрішньому ринку, особливо у короткостроковій перспективі, за рахунок усунення тарифних і скорочення нетарифних бар'єрів;

- обмеження доступу українських товарів на євро-

пейські ринки під приводом їх невідповідності європейським стандартам і сертифікатам;

- запровадження з боку ЄС для України дискримінаційної системи тарифних квот на дуже низькому рівні (для більшості видів продукції ці квоти становлять менше 6 % від обсягу ринку ЄС із цих видів продукції (зерно, м'ясо тощо));

- скасування вивізного мита на насіння соняшнику, що може позбавити вітчизняні переробні комбінати сировини;

- збереження в ЄС системи багатомільярдних дотацій аграрного сектору, що робить експорт української продукції в ЄС та у третіх країнах неконкурентоспроможним.

ВИСНОВКИ

Дослідження конкурентоспроможності вітчизняної продукції тваринництва в сучасних умовах поглиблення євроінтеграції потребують зміцнення вітчизняних підприємств за умов розширення виробництва продукції. Очевидно, що конкурентні позиції вітчизняної продукції як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках усе більшою мірою визначатимуться її якістю. З метою підсилення конкурентних переваг вітчизняної продукції та більш повного використання сприятливої кон'юнктури світового ринку потрібно забезпечити якість і безпечність продукції відповідно до сучасних вимог. Для цього потрібно активізувати впровадження на підприємствах систем управління безпечністю і якістю продукції. Набуття Україною асоційованого членства в ЄС вимагатиме від неї обов'язкового дотримання стандартів якості і безпечності не лише продуктів харчування, а й технологій процесу в системі "виробництво – переробка – зберігання – споживання", що є необхідною умовою цивілізованого розвитку будь-якої країни.

Подальша євроінтеграція вітчизняного тваринництва вимагає суттєвої модернізації підприємств галузі, що, у свою чергу, потребує підтримки держави, а саме вдосконалення механізму державної підтримки товаровиробників, забезпечення з допомогою інструментів зовнішньоекономічного регулювання, доступних у рамках СОТ і майбутньої угоди про зону вільної торгівлі з ЄС продовольчу незалежність країни в даному сегменті продовольчого ринку, захист його від неякісної імпортової продукції через її квотування.

Враховуючи можливі перспективи виходу на європейські ринки доцільним є трансформація політики державної підтримки підприємств галузі тваринництва та створення умов для посилення конкурентних переваг вітчизняної продукції з метою забезпечення належного рівня продовольчої безпеки країни.

Список використаних джерел

1. Гойчук О.І. *Продовольча безпека: монографія*. Житомир: Полісся. 2004. 348 с.
2. Ільчук М.М., Коновал І.А., Кирилюк О.Ф., Гурська І.С. *Формування попиту та пропозиції на ринках основних видів тваринницької продукції*. ЗАТ "Нічлава". 2012. 363 с.
3. Діброва А.Д. *Основні тенденції розвитку зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією*. Економіка АПК. 2012. № 2. 95-102 сс.
4. Штичак О.М., Лупенко Ю.О., Присяжнюк М.В. *Аналіз і прогноз кон'юнктури світових ринків продукції тваринництва*. ННЦ ІАЕ. 2012. 250 с.